USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2022/1801

ze dne 4. května 2022

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Agentury Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) na rozpočtový rok 2020

Evropský parlament,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Agentury Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) na rozpočtový rok 2020,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0090/2022),

A. vzhledem k tomu, že konečný rozpočet Agentury Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) (dále jen „agentura“) na rozpočtový rok 2020 činil podle jejího výkazu příjmů a výdajů ([1]) 158 619 073 EUR, což ve srovnání s rokem 2019 představuje nárůst o 12,00 %; vzhledem k tomu, že rozpočet agentury se odvíjí převážně od rozpočtu Unie;

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce Agentury za rozpočtový rok 2020 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) uvádí, že získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka agentury je spolehlivá a že uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. s uspokojením konstatuje, že výsledkem úsilí v souvislosti s monitorováním rozpočtu během rozpočtového roku 2020 byla míra plnění rozpočtu 99,44 %, což oproti roku 2019 představuje nárůst o 0,02 %; dále konstatuje, že míra čerpání prostředků na platby dosáhla 85,09 %, což ve srovnání s rokem 2019 představuje pokles o 1,52 %;

2. se znepokojením bere na vědomí, že agentura se opozdila s 33 % plateb a v důsledku toho zaplatila úroky ve výši 12 000 EUR; konstatuje, že Účetní dvůr zaznamenal podobnou míru zpoždění i v letech 2019, 2018 a 2017, což agenturu vystavuje finančním rizikům a ohrožuje to její dobrou pověst; připomíná, že finanční nařízení stanoví, že orgány, úřady a agentury Unie musí provádět platby ve stanovených lhůtách, a že Účetní dvůr konstatuje, že agentura tak neučinila; konstatuje, že agentura ve své odpovědi na připomínku Účetního dvora uvedla personální problémy, pandemii COVID-19 a nevyřízené faktury za cestovní služby; konstatuje, že odpověď agentury se nezabývá strukturální povahou opožděných plateb, a vyzývá ji, aby přezkoumala svůj platební proces a zjistila, kde zpoždění vznikají, a aby vyvinula větší úsilí na provádění plateb v předepsaných lhůtách a tyto nedostatky odstranila;

Výkonnost

3. zdůrazňuje, že agentura významně podporuje členské státy při vyšetřování, prevenci, řešení a potírání terorismu, kyberkriminality, trestných činů poškozujících finanční zájmy Unie a dalších závažných a organizovaných forem trestné činnosti v celé Unii;

4. zdůrazňuje skutečnost, že počet operací vzrostl z 1 921 v roce 2019 na 2 315 v roce 2020 (o 24 %) a že počet operativních schůzí financovaných agenturou se snížil z více než 500 v roce 2019 na 280 v roce 2020 (o 44 %), což ukazuje dopad pandemie COVID-19 na její práci;

5. vítá zřízení Evropského centra pro finanční a hospodářskou trestnou činnost, které má podpořit činnost orgánů členských států poskytováním operační a strategické podpory, a dále vytvoření laboratoře Europolu pro inovace;

([1]) Úř. věst. C 114, 31.3.2021, s. 158.

6. s uspokojením konstatuje, že agentura využívá určitá opatření jako klíčové ukazatele výkonnosti k posuzování přidané hodnoty svých činností a další opatření ke zlepšení svého rozpočtového řízení; konstatuje, že v roce 2020 agentura zracionalizovala ukazatele ve svém pracovním programu a sledovala celkem 43 korporačních ukazatelů výkonnosti s individuálními cíli stanovenými pro každý z nich, například plnění přenesených závazků a míru čerpání prostředků na platby a na závazky;

7. konstatuje, že agentura usiluje o úzkou spolupráci s ostatními institucemi a subjekty Unie a mezinárodními organizacemi s cílem zajistit bezpečnostní zájmy všech občanů Unie; konstatuje, že agentura po celý rok 2020 spolupracovala s Agenturou Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojustem) v rámci projektu SIRIUS; konstatuje, že odborníci agentury na chemické, biologické, radiologické, jaderné a výbušné materiály různými způsoby aktivně podporovali Mezinárodní agenturu pro atomovou energii a Agenturu Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (CEPOL), například formou konferencí, seminářů, webinářů a dalších cvičení; dále konstatuje, že agentura dne 8. října 2020 podepsala pracovní ujednání s Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF);

8. bere na vědomí, že dne 30. dubna 2019 evropský inspektor ochrany údajů (EIOÚ) rozhodl zahájit šetření z vlastního podnětu poté, co jej agentura sama požádala o pokyny k používání analýz dat velkého objemu („kategorizace subjektů údajů“) pro účely strategických a operativních analýz (věc EIOÚ 2019–0370); dále konstatuje, že v souladu s nařízením (EU) 2016/794 ([2]) má EIOÚ od 1. května 2017 za úkol dohlížet na zákonnost zpracování osobních údajů agenturou; konstatuje, že v souvislosti se svým šetřením EIOÚ v září 2020 agenturu napomenul za to, že kvůli chybějícím konkrétním zárukám pro minimalizaci údajů během analýz velkých souborů údajů vznikla rizika pro subjekty údajů; konstatuje, že nepřetržité uchovávání velkého množství údajů bez kategorizace subjektů údajů, u nichž lze případnou souvislost s trestnou činností zjistit až po zahájení analýzy, může ohrozit práva jednotlivců na ochranu údajů; konstatuje, že EIOÚ vede s agenturou o této záležitosti dialog a že agentura pro tyto účely připravila zvláštní akční plán; konstatuje, že akční plán se věnoval obavám EIOÚ, pokud jde o požadovaný přezkum údajů pro uchovávání velkého množství údajů o osobách bez prokázané vazby na trestnou činnost, ale poukazuje na znepokojení EIOÚ, že stávající právní rámec nestanoví maximální dobu, po níž může agentura tyto údaje zpracovávat; zdůrazňuje, že to znamená, že agentura uchovávala velké množství údajů o osobách bez prokázané vazby na trestnou činnost a déle, než bylo nezbytné, což je v rozporu se zásadami minimalizace údajů a omezeného uchovávání zakotvenými v nařízení (EU) 2016/794; bere na vědomí rozhodnutí EIOÚ ze dne 3. ledna 2022, aby agentura do 12 měsíců vymazala soubory údajů bez kategorizace subjektů údajů, které uchovávala ke dni, kdy bylo přijato toto rozhodnutí, a do šesti měsíců nové soubory údajů ode dne jejich přijetí; všímá si, jaký dopad bude mít rozhodnutí EIOÚ na schopnost agentury analyzovat složité a rozsáhlé soubory údajů na podporu probíhajících vyšetřování trestných činů, které spadají do mandátu agentury, neboť podpora agentury často trvá často déle než šest měsíců a agentura musí neustále dodržovat příslušné právní předpisy Unie;

9. vítá skutečnost, že politická dohoda o posíleném mandátu agentury, jíž spolunormotvůrci dosáhli v únoru 2022, řeší připomínky EIOÚ tím, že stanovuje podmínky pro zpracování a dobu uchovávání rozsáhlých a složitých souborů údajů; bere na vědomí připomínky EIOÚ, že nové právní předpisy pro regulaci agentury umožňují agentuře zpracovávat údaje bez prokázané vazby na trestnou činnost; domnívá se, že s ohledem na složitou přeshraniční spolupráci při vymáhání práva v rámci boje proti vážné trestné činnosti a terorismu, jsou řádně posouzené výjimky opodstatněné; zdůrazňuje, že je nutné nalézt rovnováhu mezi účinnými policejními operacemi a ochranou práva občanů na soukromí a že příkaz EIOÚ vzbuzuje vážné obavy ohledně toho, zda agentura tuto rovnováhu nalezla; vyzývá agenturu, aby připomínky EIOÚ zohlednila a rychle pokročila s kategorizací subjektů údajů, dodržovala zákonné lhůty pro uchovávání údajů, a tak zásady minimalizace údajů a omezeného uchovávání, a současně aby zachovala a udržovala svou operační kapacitu; očekává, že agentura bude plnit své právní povinnosti a bude Parlamentu každoročně poskytovat informace o počtu případů, kdy použila zákonné možnosti ke zpracování údajů jedince bez prokázané vazby na trestnou činnost, a informace o době a výsledku takového zpracování údajů;

([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/794 ze dne 11. května 2016 o Agentuře Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a o zrušení a nahrazení rozhodnutí 2009/371/SVV, 2009/934/SVV, 2009/935/SVV, 2009/936/SVV a 2009/968/SVV (Úř. věst. L 135, 24.5.2016, s. 53).

Personální politika

10. bere na vědomí, že ke dni 31. prosince 2020 byl plán pracovních míst naplněn z 93,50 %, přičemž z 615 dočasných zaměstnanců povolených podle tohoto plánu jich bylo zaměstnáno 575 ve srovnání s 591 povolenými místy v roce 2019; konstatuje, že pro agenturu mimoto v roce 2020 pracovalo 203 smluvních zaměstnanců a 53 vyslaných národních odborníků z 235 smluvních zaměstnanců a 71 vyslaných národních odborníků povolených podle plánu pracovních míst; konstatuje, že agentura rozlišuje mezi čtyřmi kategoriemi vyslaných národních odborníků, přičemž tři kategorie s sebou nenesou žádné nebo jen nízké náklady pro rozpočet agentury a představují dalších 53 osob, takže celkový počet vyslaných národních odborníků činí 106;

11. zdůrazňuje skutečnost, že neustálému zvyšování pracovní zátěže agentury a poptávce ze strany orgánů členských států musí odpovídat i počet zaměstnanců; bere na vědomí, že plán pracovních míst agentury byl rozšířen o dalších 14 míst dočasných zaměstnanců; vyzývá Komisi, aby s agenturou zahájila aktivní dialog, aby porozuměla jejím dlouhodobým potřebám v oblasti lidských zdrojů a naplňovala je;

12. konstatuje, že v důsledku akčního plánu prováděného v celé instituci činila na konci roku 2020 míra volných míst v agentuře 1,0 % oproti ročnímu cíli 2,0% maximální míry volných míst; konstatuje, že agentura rovněž splnila cíl maximální míry fluktuace 12 %, neboť na konci roku 2020 dosáhla fluktuace zaměstnanců 10,9 %; dále konstatuje, že agentura tyto ukazatele pravidelně sleduje v porovnání s ročními cíli;

13. se znepokojením bere na vědomí zprávu o genderovém zastoupení za rok 2020, podle níž bylo ve vrcholném a středním vedení 82,8 % mužů (149 mužů a 31 žen), ve správní radě 79,2 % mužů (42 mužů a 11 žen) a 71,8 % mužů (413 mužů a 162 žen) mezi řadovými zaměstnanci; bere na vědomí, že členové správní rady jsou jmenováni orgány členských států; domnívá se, že rozmanitost je jedním ze strategických pilířů agentury; vítá závazek agentury zlepšit genderovou vyváženost ve složení svého personálu, zejména ve vedoucích pozicích; bere na vědomí zvýšení počtu žen na pozicích vedoucích oddělení a na rovnocenných nebo vyšších pozicích; vybízí agenturu, aby v tomto pozitivním trendu pokračovala a v budoucnu zajistila vyváženější zastoupení žen a mužů na úrovni vedení i mezi zaměstnanci; vyzývá Komisi a členské státy, aby při nominování svých členů do správní rady agentury více přihlížely k tomu, že je důležité zajistit genderovou vyváženost; připomíná agentuře, že při výběru kandidátů je důležitá jejich odborná kvalifikace, vědomosti a zkušenosti i zeměpisná a genderová rovnováha;

14. konstatuje, že v roce 2020 agentura oznámila jeden případ konfliktního pracovního vztahu, který byl podle článku 12a služebního řádu označen za psychické obtěžování; konstatuje, že zaměstnanci, který se psychického obtěžování dopustil, byla v prosinci 2020 udělena důtka podle čl. 9 odst. 1 písm. b) a článku 11 přílohy IX služebního řádu; konstatuje, že v té době již tento zaměstnanec pro agenturu nepracoval; dále konstatuje, že v roce 2020 nebyl žádný případ obtěžování týkající se zaměstnanců agentury předložen soudu;

15. konstatuje, že celkový počet operací podporovaných agenturou se v roce 2020 zvýšil o 24 %; konstatuje, že celkový nárůst operačních činností agentury odpovídal zvýšenému dohledu EIOÚ, což se odrazilo v počtu doporučení, která EIOÚ vydal v různých oblastech činnosti v návaznosti na šetření, postupy předběžné konzultace podle článku 39 nařízení (EU) 2016/794 a činnosti navazující na kontroly;

Zadávání veřejných zakázek

16. konstatuje, že agentura prodloužila dobu platnosti jedné rámcové smlouvy na poskytování cestovních služeb podpisem dodatku poté, co v roce 2018 smlouvě skončila platnost; se znepokojením konstatuje, že Účetní dvůr tento postup označil za nestandardní; konstatuje, že agentura dne 29. března 2019 podepsala k téže smlouvě ještě další dodatek, což ukázalo na nedostatky ve správě smluv a nedostatečné kontroly *ex ante*; bere na vědomí odpověď agentury, že její rozhodnutí prodloužit tuto smlouvu v roce 2019 bylo výsledkem důkladného posouzení a mělo za cíl zachovat kontinuitu činností a nepředstavovalo nedostatek v kontrolách *ex ante*; vítá skutečnost, že agentura ve čtvrtém čtvrtletí roku 2020 zahájila interní audit s cílem získat dodatečnou jistotu ohledně svého přístupu ke správě smluv; dále konstatuje, že platnost související smlouvy o cestovních službách skončila v březnu 2020;

17. konstatuje, že podle zprávy Účetního dvora nebyly podmínky, které agentura použila v dokumentech výzvy k podávání nabídek na zakázky na nábytek, příslušenství a související služby, dostatečně konkrétní, a že tak byl ohrožen konkurenční charakter zadávacího řízení; dále konstatuje, že agentura před předložením zakázkového formuláře dodavateli dostatečně nezkontrolovala přesnost podkladových cen a výpočet slev vztahující se na nestandardní položky; vyzývá agenturu, aby při všech zadávacích řízeních zajistila plné dodržování zásad práva hospodářské soutěže; konstatuje, že podle odpovědi agentury obsahovala dokumentace k zadávacímu řízení předmět zakázky a příslušná kritéria pro vyloučení, výběr a zadání zakázky, díky čemuž byla zajištěna hospodářská soutěž, a konstatuje, že pokud jde o slevy poskytnuté dodavatelem, dodavatel poskytl vyšší slevu, než je standardní sleva uvedená ve smlouvě, a agentura tak jednala v souladu se zásadami řádného finančního řízení a s ustanoveními smlouvy;

18. vítá skutečnost, že agentura správně provedla doporučení Účetního dvora ohledně minimálního limitu pro technické kritérium pro zadání zakázky, které má největší význam pro kvalitu, a ohledně kontroly přesnosti výchozích cen a výpočtu slev uplatňovaných na nestandardní položky;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

19. bere na vědomí stávající opatření agentury a její trvalé úsilí o zajištění transparentnosti, prevenci a řešení střetů zájmů, ochranu oznamovatelů a boj proti obtěžování; konstatuje, že v roce 2020 nebyl hlášen žádný případ střetu zájmů, který by vedl k šetření ze strany útvaru agentury pro vnitřní vyšetřování;

20. vítá skutečnost, že agentura zveřejňuje životopisy a prohlášení o zájmech členů správní rady, výkonného ředitele a zástupců výkonného ředitele;

Vnitřní kontrola

21. bere na vědomí, že v roce 2020 útvar interního auditu Komise dokončil audit bezpečnosti informačních technologií agentury a provedl předběžné práce na auditu správy smluv; konstatuje, že agentura provedla 86 % kritických nebo velmi důležitých doporučení, která měla být v roce 2020 provedena;

22. připomíná připomínku Účetního dvora týkající se prodloužení rámcové smlouvy na poskytování cestovních služeb; podotýká, že toto zjištění představuje nedostatek v postupech agentury při zadávání veřejných zakázek, který může mít dopad na systém vnitřní kontroly agentury nebo na jeho části; vyzývá agenturu, aby připomínky Účetního dvora zohlednila při ročním hodnocení rámce vnitřní kontroly;

23. konstatuje, že složky rámce vnitřní kontroly agentury byly přítomny a jednotně fungovaly v celé agentuře a že systém vnitřní kontroly účinně přijatelně snížil riziko, že nebude dosaženo ročních a víceletých cílů agentury týkajících se operací, podávání zpráv a dodržování předpisů; vyzývá agenturu, aby při svém ročním hodnocení zohlednila připomínky Účetního dvora, zejména připomínky týkající se správy smluv a opožděných plateb;

Reakce na COVID-19 a kontinuita činností

24. konstatuje, že agentura na pandemii COVID-19 zareagovala rychle a zavedla několik nových opatření s cílem zvládnout krizi s co nejmenším dopadem na svou práci a zároveň prioritně zachovat zdraví a bezpečnost; konstatuje však, že pandemie COVID-19 měla přímý dopad na úsilí agentury provést řadu opatření a splnit cíle pracovního programu na rok 2020, zejména cíle, které souvisejí s fyzickou přítomností v sídle agentury, jako jsou operativní a jiné schůze vyšetřovatelů a analytiků, a s administrativními postupy, které nejsou elektronické; vyzývá agenturu, aby administrativní postupy co nejvíce digitalizovala;

25. vítá opatření, která agentura zavedla s cílem zachovat účinnost při provádění zadávacích řízení a souvisejících činností, včetně naléhavých objednávek na pokrytí mimořádných potřeb souvisejících s pandemií COVID-19 a změn různých smluv za účelem adaptace na rizika spojená s pandemií;

26. konstatuje, že agentura na základě zkušeností získaných z pandemie COVID-19 vyvíjí několik opatření, aby obstála v budoucnosti, jako jsou decentralizované pracovní metody, včetně možnosti využívat zabezpečené videohovory a nástroje pro spolupráci, práci na dálku (včetně notebooků se zabezpečenou operační sítí OpsNet vzhledem k povaze operačních informačních procesů) a modernizované elektronické pracovní postupy;

Další připomínky

27. vítá úsilí agentury vynaložené na zvýšení svého kybernetického zabezpečení; konstatuje, že tři nejdůležitější zlepšení, kterých agentura dosáhla v roce 2020 na poli digitální ochrany, se týkala zařízení umožňujících dálkový přístup, vývoje v oblasti cloudu a postupů kódování softwaru s otevřeným zdrojovým kódem a softwaru třetích stran;

28. konstatuje, že v souvislosti s očekávaným vystoupením Spojeného království z Unie ke dni 31. prosince 2020 se agentura intenzivně připravovala na to, aby zajistila hladký přechod, což ovlivnilo možnosti další operativní spolupráce se Spojeným královstvím, včetně výměny osobních údajů, a zároveň náležitě přizpůsobila různé operační nástroje a systémy;

29. vybízí agenturu, aby pokračovala v propagaci své práce, výzkumu a činností tak, aby se zviditelnila pro veřejnost; konstatuje, že práce agentury týkající se dopadu pandemie COVID-19 na trestnou činnost a kyberkriminalitu byla v roce 2020 široce propagována a prostřednictvím vlastních kanálů agentury i kanálů třetích stran se dostala k široké veřejnosti;

30. vítá úsilí, které agentura vynaložila na zavedení komplexní strategie pro udržitelnost a snížení emisí CO_2, například zlepšení postupů recyklace a využívání energie šetrné k životnímu prostředí; vybízí agenturu, aby se podělila o své problémy a poznatky získané v této souvislosti pro účely absolutoria v příštím rozpočtovém roce a v rámci sítě agentur EU;

31. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 4. května 2022 ([3]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([3]) Přijaté texty, P9_TA(2022)0196.